

U 118/2022 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om godkännande av det moderniserade energistadgefördraget samt kommissionens förslag till rådets beslut om EU:s och Euratoms ståndpunkter vid den 33:e energistadgekonferensen

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 5 oktober 2022 till rådets beslut om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens och Euratoms vägnar vid energistadgekonferensens 33:e möte (COM (2022) 521 final och COM (2022) 522 final) samt en promemoria om förslagen.

På grund av den brådskande situationen lämnades först en E-skrivelse (E 98/2022 rd) om förslagen, som koordinerats inom statsrådets samordningssystem.

U-skrivelsen innehåller inte några nya ståndpunkter i förhållande till E-skrivelsen.

Helsingfors 16.2.2023

Näringsminister Mika Lintilä

Specialsakkunnig Katariina Särkänne

16.2.2023

GODKÄNNANDE AV DET MODERNISERADE ENERGISTADGEFÖRDRAGET SAMT KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT OM EU:S OCH EURATOMS STÅNDPUNKTER VID DEN 33:E ENERGISTADGEKONFERENSEN**1 Bakgrund**

Europeiska energistadgefördraget och protokollet om energieffektivitet och därtill hörande miljöaspekter undertecknades i Lissabon 1994 och fördraget trädde i kraft 1998. Energistadgefördraget är energisektorns avtal om investeringsskydd, handel och transitering och den innehåller även bestämmelser om tvistlösning. Dess syfte är att upprätta en rättslig ram för att främja långsiktigt samarbete på energiområdet på grundval av kompletterande egenskaper och ömsesidig nytta i enlighet med stadgans mål och principer. Finland har godkänt fördraget (FördrS 35–36/1998), liksom även de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen.

Italien frånträdde fördraget 2016, utan någon samordnad EU-ståndpunkt i frågan. För närvarande är 52 stater, Europeiska unionen och Euratom parter i fördraget. Vissa av EU:s medlemsstater har övervägt att frånträda fördraget. Bestämmelser om frånträde finns i fördragets artikel 47 enligt vilken en fördragsslutande part kan frånträda fördraget genom skriftlig notifikation. Här bör det emellertid beaktas att energistadgefördraget har delad behörighet och inkluderar en så kallad återgångsklausul enligt vilken fördragets bestämmelser är tillämpliga på investeringar som investerare från andra fördragsslutande stater gjort i den frånträdande statens territorium och på investeringar som investerare från den frånträdande staten gjort i de övriga fördragsslutande staternas territorium under 20 år efter att frånträdet trädde i kraft. Frånträdet träder i kraft ett år efter att notifikationen har lämnats.

Inga nämnvärda ändringar har gjorts i fördragets innehåll sedan 1990-talet. Energistadgans sekretariat förslög att förhandlingar för att modernisera fördraget ska inledas, och energistadgans beslutande organ, ministerkonferensen, godkände en förteckning med punkter att behandla vid förhandlingarna i november 2018. Förteckningen upptog bland annat en precisering av standarderna för investeringsskydd och definitionerna av investeringar som omfattas av skydd, staternas regleringsrätt, en paraplyklausul, precisering av förfarandena för att lösa investeringstvister avseende bland annat transparens och grundlös talan, hållbar utveckling och företagens sociala ansvar, definitionen av transitering, regionala organisationer för ekonomiskt samarbete, betalningsöverföringar i anslutning till investeringar, förvägran av förmåner samt strykning av föråldrade bestämmelser.

Europeiska kommissionen och medlemsstaterna förordade moderniseringen av energistadgan. EU:s centrala mål i förhandlingarna om moderniseringen av fördraget var följande:

- Bestämmelserna om investeringsskydd ska stämma bättre överens med ansatsen i unionens senaste handels- och investeringsskyddsavtal, inbegripet bland annat en mer exakt definition av standarderna för investeringsskydd och vilka investeringar som omfattas av skydd.
- Bestämmelser om företagens sociala ansvar samt hållbarhet ska inkluderas i fördraget, inbegripet klimatförändringsmålen och omställningen till ett rent energisystem.

– Energimarknaden och dess utveckling ska beaktas bättre i fördraget, i synnerhet transiteringen.

2 Fördragsförhandlingarna och behandlingen i EU

Förhandlingarna om att modernisera energistadgan har omfattat 15 förhandlingsrundor, där de första 12 ordnades som videokonferenser, två som hybridmöten och en i Bryssel. Dessutom ordnades en extra konferens den 24 juni 2022 om det principiella godkännandet av förhandlingsresultatet. Moderniseringsarbetsgruppen sammanträdde den 29 juli 2022 om den juridiska konsekvensen och korrektheten i de föreslagna ändrade texterna i fördraget och om processen för att sätta i kraft ändringarna samt ytterligare den 20 september 2022 om processfrågor.

Vid förhandlingarna har Europeiska unionen och dess medlemsstater företrätt av kommissionen utifrån ett mandat som beviljades den 15 juli 2019. Unionen har bildat sina närmare förhandlingsståndpunkter vid de möten som energiarbetsgruppen och den handelspolitiska kommittén i konstellationen tjänster och investeringar har hållit och där kommissionen i enlighet med sina befogenheter har konsulterat medlemsstaterna.

Energy Charter-sekretariatet lämnade de färdiga handlingarna till medlemsstaterna för granskning den 19 augusti 2022. Avsikten var att det moderniserade fördraget skulle antas (adoption) vid ministerkonferensen den 22 november 2022. Efter antagandet krävs det ytterligare ratificering eller godkännande på nationell nivå för att moderniseringen ska vara bindande.

Kommissionen offentliggjorde sina förslag till rådets beslut om antagandet av det moderniserade fördraget för EU:s och Euratoms del (COM (2022) 521 final och COM (2022) 522 final) den 5 oktober 2022. Processen för rådets beslut utifrån förslagen behandlades den 6 oktober 2022 vid ett gemensamt sammanträde av arbetsgruppen för energi, arbetsgruppen för atomfrågor och handelspolitiska kommittén (tjänster och investeringar) i Bryssel.

3 Den nationella behandlingen av ärendet

Ärendet har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med utrikesministeriet. På grund av ärendets brådskande natur informerades riksdagen först undantagsvis med en E-skrivelse (E 136/2022 rd) som behandlades i ett skriftligt förfarande av sektionen för energi och Euratom (EU 21) den 26–den 28 oktober 2022 och i ett skriftligt förfarande av EU-ministerutskottet den 8 november 2022. Stora utskottet vid riksdagen slog fast Finlands ståndpunkt den 18 november 2022.

Riksdagen har fått E-skrivelsen 23/2019 om behandlingen av kommissionens förhandlingsmandat.

4 Rättslig grund och beslutsförfarande enligt EU-rätten

I kommissionens förslag till rådets beslut att anta det moderniserade fördraget på EU:s vägnar anges som rättslig grund artikel 194.2 och artikel 207 tillsammans med artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Enligt artikel 194.2 i EUF-fördraget föreskriver Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet nödvändiga åtgärder för att uppnå målen för unionens politik på energiområdet i punkt 1. I artikel 207 i EUF-fördraget föreskrivs om en gemensam handelspolitik som enligt 1 punkten även omfattar utländska direktinvesteringar. I artikel 218.9 i EUF-fördraget föreskrivs att rådet på förslag av kommissionen eller unionens höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik ska anta ett beslut om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska

intas i ett organ som inrättas genom ett avtal mellan unionen och tredjeländer, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan.

I kommissionens förslag till rådets beslut att godkänna moderniseringen av fördraget på Euratoms vägnar anges artikel 101 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen som rättslig grund. Enligt artikel 101.1 kan gemenskapen inom ramen för sin kompetens träffa avtal med tredjeland, internationella organisationer eller medborgare i tredjeland. I artikel 101.2 föreskrivs vidare att rådet ska godkänna avtal som kommissionen har träffat och att det beslutar om godkännande med kvalificerad majoritet.

Statsrådet anser att de rättsliga grunderna är adekvata.

Enligt artikel 194 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt hör energifrågorna till området för delad befogenhet. Dessutom innehåller ändringen av fördraget bestämmelser om tvistlösning avseende investeringar och mellan investerare och staten samt hithörande institutionella bestämmelser, som enligt unionens domstols yttrande 2/15 om frihandelsavtalet mellan EU och Singapore även hör till medlemsstaternas befogenheter. Enligt artikel 3.1 e i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har unionen exklusiv befogenhet på den gemensamma handelspolitikens område.

Eftersom fördraget till sin karaktär är ett blandat avtal ska beslut om antagandet av det moderniserade fördraget tas på både EU-nivå och medlemsstatsnivå. Antagandet krävs två separata beslut på EU-nivå: ett beslut av rådet enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget samt ett beslut av rådet enligt artikel 101 i Euratom-fördraget. Besluten fattas i rådet på förslag av kommissionen med kvalificerad majoritet.

Ärendet behandlas inte i detta skede i Europaparlamentet.

Avsikten är att ändringarna ska tillämpas provisoriskt från och med den 15 augusti 2023 om en fördragsslutande part inte meddelar att den förbjuder provisorisk tillämpning. För att provisorisk tillämpning ska godkännas i EU och Euratom krävs ett separat beslut av rådet samt godkännande av parlamentet. Om beslutet om provisorisk tillämpning inte fattas före angiven tidpunkt, som ska preciseras senare, lämnar sig EU utanför den provisoriska tillämpningen. Inga tidsgränser har satts för återkallandet av förbudet mot provisorisk tillämpning.

Om det moderniserade fördraget antas krävs det för att ändringarna ska träda i kraft att avtalet ratificeras, det vill säga godkänns. Enligt artikel 42 i energistadgefördraget krävs det för att en fördragsändring ska träda i kraft att tre fjärdedelar av de fördragsslutande parterna har ratificerat eller godkänt den. Utifrån kommissionens förslag ska det fattas två beslut av rådet med kvalificerad majoritet, för EU:s del enligt artikel 218.6 i EUF-fördraget och för Euratoms del enligt artikel 101 i Euratom-fördraget. Dessutom krävs ett godkännande av parlamentet. Riksdagen informeras på normalt sätt om ärendet i den takt processen framskrider.

5 Huvudsakligt innehåll

Definitioner och investeringsskydd

Det moderniserade fördraget preciserar definitionen av ekonomisk verksamhet inom energisektorn med beaktande av det skydd som erbjuds investeringar i olika energikällor och de fördragsslutande staternas mål inom området för ren energi. Den nya definitionen föreslås täcka avskiljning, användning och lagring av koldioxid i syfte att minska koldioxidutsläppen i energisystemet. Dessutom föreslås att det i förteckningen över energimaterial och energiprodukter läggs

till väte, vattenfri ammoniak, biomassa, biogas samt syntetiska bränslen varvid investeringar i dessa framöver omfattas av investeringsskydd.

Det moderniserade fördraget inkluderar en flexmekanism med vilken de fördragsslutande staterna kan undanta fossila investeringar från det skydd energistadgan erbjuder och på så sätt beakta sin egen energisäkerhet och sina egna klimatmål. EU och Förenade kungariket har inkluderat begränsningar i det moderniserade fördraget som undantar investeringar i anslutning till fossil energi som görs i deras områden från det investeringsskydd som fördraget ger. För befintliga investeringar träder begränsningen i kraft 10 år efter att det moderniserade avtalet har trätt i kraft och för investeringar som har gjorts den 15 augusti 2023 eller därefter från dagen i fråga. De övriga fördragsslutande staterna kan besluta att tillämpa begränsningarna i fråga ömsesidigt, men de omfattas inte direkt av deras tillämpningsområde.

Det moderniserade avtalet innehåller dessutom en kontrollmekanism för kontroll av förteckningen över energimaterial och energiprodukter och av flexmekanismen vart femte år. Det gör det möjligt att reagera på både politiska och teknologiska förändringar.

Genom det moderniserade fördraget preciseras och avgränsas innehållet i investeringsskyddet. Definitionen av investeringar preciseras och investeringarna ska framöver för att omfattas av fördragets område uppfylla vissa förutsättningar som närmare anges i fördraget. Likaså preciseras definitionen av investerare och då undantas bland annat så kallade brevlådeföretag tydligare från skyddet för investeringar.

Också innehållet i investeringsskyddsstandarderna preciseras och avgränsas delvis. För bland annat en rättvis och jämlik behandling av investerare eftersträvas ökad rättssäkerhet genom att i fördraget skriva in en förteckning över förfaranden som strider mot standarden i fråga. Fördraget får också en mer exakt definition av indirekt expropriation.

I det moderniserade fördraget fastställs staternas rätt att reglera i syfte att uppnå legitima mål av allmänt intresse. Av målen nämns explicit åtgärder för att skydda miljön, som bekämpning av och anpassning till klimatförändringarna samt skydd för folkhälsan, säkerhet och allmän moral.

Twistlösningförfaranden

Med det moderniserade fördraget ökas transparensen i twistlösningen mellan investerare och stater. Dessutom föreslås det att fördraget ska kompletteras med mekanismer varigenom talan som är uppenbart grundlös på grund av att behörighet saknas och talan som är juridiskt grundlös till substansen kan avslås i skiljedomstol. Det moderniserade fördraget innehåller även nya bestämmelser om säkerhet för kostnader för twistlösningförfarandet, twistlösning som finansieras av tredje parter samt om hur ersättningarnas värde bestäms. Till skillnad från EU:s avtalspraxis inom investeringspolitikens område på senare tid innehåller den moderniserade energistadgan inget nytt förfarande för lösning av investeringstvister (Investment Court System, ICS). Eftersom en inkludering av ICS i EU:s förhandlade investeringsavtal ingår i målen för EU:s investeringspolitik anses det i sig inte vara i strid med EU-rätten att det saknas i det moderniserade energistadgefördraget.

Det föreslås även ändringar i twistlösningar mellan de fördragsslutande staterna för att öka transparensen i twistlösningen samt rätten för medborgarna i de fördragsslutande staterna och juridiska personer i deras områden att delta i twistlösning mellan stater. Det moderniserade fördraget innehåller dessutom ett separat twistlösningförfarande mellan de fördragsslutande staterna om tolkningen eller tillämpningen av fördragsbestämmelserna om hållbar utveckling och klimatförändringar.

Transitering

Det moderniserade fördraget inkluderar allmänna principer om transitering av energimaterial enligt följande: transparent och jämlikt tillträde till energitransportutrustning, omständigheter när tillträde kan nekas, mekanismer för kapacitetsfördelning och rusningshantering samt objektiv, transparent och jämlik tillämpning av tariffer liksom beräkningsmetoder. Dessutom uppdateras bestämmelserna om transitering med hänvisningar till virtuella energiflöden och internationella swapoperationer.

Hållbar utveckling och klimatförändringar

Genom moderniseringen får energistadgefördraget flera nya bestämmelser som starkare binder de fördragsslutande staterna till de multilaterala internationella avtalen om miljöskydd och arbetstagarrättigheter. Dessutom upprepas i fördraget de fördragsslutande staternas intention att främja internationell handel och investeringar i energisektorn på ett sätt som främjar hållbar utveckling och ansvarstagande affärsverksamhet. De fördragsslutande staterna bekräftar i tillämpliga delar sitt engagemang i energiomställningen, främjandet av kolsnåla tekniker och samarbete i genomförandet av klimatpolitiken.

De fördragsslutande parterna förbinder sig att inte uppmuntra nya energiinvesteringar genom att sänka nivån på sin nationella miljö- och arbetslagstiftning. Dessutom förtydligas och stärks bestämmelserna om miljökonsekvensbedömning på nationell nivå genom nya bestämmelser om hållbar utveckling i fördraget. Genom detta vill man säkerställa en hög nivå av miljöskydd samt öka allmänhetens deltagande.

Regionala organisationer för ekonomiskt samarbete

Det moderniserade fördraget inkluderar en bestämmelse som undantar regionala organisationer för ekonomiskt samarbete från tillämpningen av fördragets bestämmelser om transitering, förfarande för lösning av investeringstvister, tvistlösning mellan stater samt handel med handelspartner utanför WTO. I praktiken utesluter artikeln att de nämnda delarna i fördraget tillämpas inom EU. Genom det moderniserade fördraget förtydligas således det oklara läge som under många år rått om den EU-interna tillämpningen av energistadgefördraget, i synnerhet om lösningen av investeringstvister.

Strykning av föråldrade bestämmelser

Genom ändringen stryks bland annat bestämmelser av provisorisk natur som nu är föråldrade eller som blivit onödiga i fördraget.

Behandling innan investering görs

Genom moderniseringen av fördragets ströks de fördragsslutande staternas skyldighet i det ursprungliga fördraget att förhandla om ett statsavtal om behandling innan en investering görs.

6 Ekonomiska och övriga konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom de ändringar som görs till stor del preciserar bestämmelserna i det existerande fördraget anses ändringen medföra endast obetydliga ändringar i det ursprungliga fördragets ekonomiska konsekvenser. I regeringens proposition om att sätta i kraft det ursprungliga fördraget

(RP 46/1997) bedöms att energistadgefördraget stöder genomförandet av nya energiinvesteringar och fullskaligt utnyttjande av redan existerande investeringar samt främjar ibruktagandet av energireserver liksom även energihandelns och marknadens verksamhetsbetingelser. Dessutom är bedömningen i propositionen att fördraget ökar möjligheterna för de finländska företagen i energisektorn att investera utomlands och bli delaktiga av nya utvecklings- och exportprojekt i sektorn. Detta förväntades inte påverka investeringarna inom landet nämnvärt. De faktiska konsekvenserna sedan fördraget trädde i kraft på bland annat investeringsflöden och investeringsbeslut är svåra att bedöma.

Den föreslagna fördragsändringen ändrar inte Finlands betalningsandel av utgifterna för det så kallade stadgesekretariatet.

Ändringen av fördraget anses inte ha konsekvenser för statsbudgeten.

Miljökonsekvenser

I enlighet med det som sägs ovan innehåller det moderniserade fördraget för EU:s del att investeringar i fossil energi undantas från investeringsskyddet. Moderniseringen medför dessutom ett flertal bestämmelser som ytterligare binder de fördragsslutande staterna till multilaterala internationella avtal om miljöskydd och arbetstagarnas rättigheter, konstaterar att de fördragsslutande staterna förbinder sig att inte uppmuntra till nya energiinvesteringar genom att sänka nivån på den nationella miljö- och arbetslagstiftningen samt förtydligar och stärker bestämmelser på nationell nivå om miljökonsekvensbedömning av investeringar. De fördragsslutande staterna bekräftar på nytt i fördraget sin intention att främja internationell handel och investeringar i energisektorn på ett sådant sätt som främjar hållbar utveckling och ansvarsfull affärsverksamhet samt till vissa delar sitt åtagande i fråga om energiomställningen, kolsnåla teknologier och samarbete inom klimatpolitiken. Det moderniserade fördraget innehåller dessutom ett separat tvistlösningsförfarande mellan de fördragsslutande staterna om tolkningen eller tillämpningen av fördragsbestämmelserna om hållbar utveckling och klimatförändringar.

Det kan alltså anses att det moderniserade fördraget stöder miljömålen och åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna starkare och mer omfattande än det ursprungliga fördraget.

7 Förhållande till finsk lagstiftning

Fördraget är ett så kallat blandat avtal där både EU i egenskap av internationell organisation och EU:s medlemsstater är parter. I enlighet med vad som sägs ovan innehåller fördraget bestämmelser som ingår i medlemsstaternas behörighet.

I enlighet med 96 § 1 mom. i grundlagen behandlar riksdagen förslag till sådana rättsakter, fördrag eller andra åtgärder om vilka beslut fattas inom Europeiska unionen och som annars enligt grundlagen skulle falla inom riksdagens behörighet. Genom fördraget ändras bestämmelser som kan anses ingå i lagstiftningens område. Till dem anses höra ändringar av innehållet i bestämmelser i fördraget som avser i synnerhet expropriation, behandling av investeringar, investeringsskyddets omfattning och transitering. Till denna del bör man beakta att det genom ändringen av fördraget inte föreslås att artikeln om beskattning i energistadgefördraget ska ändras.

Med ändringen av fördraget införs inget nytt tvistlösningsförfarande utan den befintliga processen preciseras i fråga om skiljemannaförfarandets transparens, grundlös talan, säkerhet för kostnader, tvistlösningsförfarande som finansieras av tredje parter samt hur värdet på ersättningar som bevil-

jas vid tvister bestäms. Dessutom begränsas för EU:s och dess medlemsstaters del vilka investeringar och investerare som ingår i området för förfarandet för att lösa investeringstvister. Sålunda kan det anses att det moderniserade fördraget inte medför ökad överföring av förvaltningens och domstolarnas beslutanderätt till utländska rättskipningsorgan.

Det ändrade fördraget bedöms inte medföra behov av ändringar i den nationella lagstiftningen.

8 Ålands ställning

Enligt 18 § 8 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för allmänt behov mot full ersättning. Det kan således anses att fördragets artikel om expropriation innehåller bestämmelser som ingår i den nationella behörigheten och som enligt självstyrelselagen även ingår i Ålands lagstiftningsbehörighet. För lagstiftning för att sätta i kraft fördraget ska enligt självstyrelselagens 59 § även Ålands lagtings bifall inhämtas.

I samband med den nationella ratificeringen av energistadgefördraget ansågs det att fördraget inte innehåller bestämmelser som skulle stå i strid med Ålands självstyrelselag (RP 46/1997 rd). Till denna del bör man beakta att förslaget till modernisering av fördraget enligt det som sägs ovan i huvudsak innehåller preciseringar av redan befintliga förpliktelser.

9 Statsrådets ståndpunkt

I enlighet med E-skrivelsen E 23/2019 rd har Finland ansett att en modernisering av Europeiska energistadgefördraget bör understödjas. Att ge kommissionen befogenheter att förhandla även på medlemsstaternas vägnar ansågs befogat i och med att fördraget ingår i den delade befogenheten. Förhandlingsanvisningarna som fanns bifogat till förhandlingsbefogenheten ansågs likaså befogade.

Statsrådet anser att flera viktiga mål har uppnåtts i förhandlingarna om modernisering, och att det är motiverat att bättre beakta och stärka hållbar utveckling, klimatmål och arbetstagarnas rättigheter. Statsrådet anser det vara bra att det investeringsskydd som fördraget har gett investeringar i fossil energi i EU:s område upphör. Begränsningen träder för befintliga investeringar i kraft 10 år efter att det moderniserade avtalet har trätt i kraft och för investeringar som har gjorts den 15 augusti 2023 eller därefter från dagen i fråga. Också preciseringarna av standarderna för investeringsskydd anses vara motiverade och dessutom tydliggöra rättsläget som tidigare baserat sig på vida bestämmelser och tolkningar som tillkommit i ad hoc-skiljedomstolar. Till denna del anses ändringen öka förutsägbarheten och rättssäkerheten. Dessutom välkomnar statsrådet skrivelser i det moderniserade fördraget som fastställer staternas regleringsrätt för att uppnå legitima mål som är av allmänt intresse samt exaktare reglering av processen för att avgöra investeringstvister.

Till denna del anser statsrådet att det är motiverat att godkänna den moderniserade fördragstexten. Det moderniserade fördraget beaktar bättre än det gällande fördraget miljöhänsyn och hållbar utveckling, förtydligar och avgränsar innehållet i standarderna för investeringsskydd och förfarandet för tvistlösning samt stärker staternas regleringsrätt.

Dessutom anser statsrådet att man i förhandlingarna om moderniseringen av fördraget för första gången vid multilaterala förhandlingar har uppnått viktiga mål som unionen driver i bilaterala avtal. Detta stärker unionens förhandlingsposition i andra internationella processer för investeringsskydd och tvistlösning.

Energistadgefördraget är ett blandat avtal som innehåller element som ingår såväl i EU:s exklusiva befogenhet som i den delade befogenheten med dess medlemsstater. Samtidigt anser statsrådet att energistadgefördraget faktiskt ska ses som en del av EU:s externa investeringspolitik i och med att det moderniserade fördraget inkluderar bestämmelser som undantar regionala organisationer för ekonomiskt samarbete från tillämpningen av fördragets bestämmelser om transitering, förfarande för lösning av investeringstvister, tvistlösning mellan stater samt handel med handelspartner utanför WTO. Sålunda anser statsrådet att Finlands beslut att godkänna det moderniserade avtalet är motiverat och i linje med EU:s gemensamma ståndpunkt.

Finland följer noga diskussionerna på EU-nivå om energistadgefördraget och eventuella meddelanden från andra länder i energistadgefördraget om intentioner att frånträda fördraget. Finland bedömer situationen för energistadgefördraget i dess helhet i takt med att processen går vidare.

Statsrådet påpekar att ett beslut att ställa sig utanför moderniseringen och frånträda fördraget kan leda till att reformen faller helt i och med att EU och dess medlemsstater utgör merparten av de fördragsslutande parterna i energistadgefördraget. Då träder inte heller fördragsändringarna, som måste anses vara framstegsvänliga, i kraft i relationerna mellan de fördragsslutande parterna i energistadgefördraget utanför EU, vilket kan ses som ett ogynnsamt resultat i synnerhet med hänsyn till hållbar utveckling, precisering av standarderna för investeringsskydd och garanterandet av staternas regleringsrätt. Enligt statsrådet skulle ett frånträde ur fördraget innan man förbinder sig till det moderniserade fördraget även i övrigt få negativa konsekvenser. Bestämmelserna i energistadgefördraget tillämpas då på investeringar som investerare hos andra fördragsslutande parter gör i Finland samt investeringar som finska investerare gör i andra fördragsslutande parter områden i den gamla formen under 20 år efter att frånträdet har trätt i kraft.

Statsrådet anser att det moderniserade fördraget kan antas vid ministerkonferensen om detta överensstämmer med EU:s gemensamma linje.

En provisorisk tillämpning av det moderniserade fördraget förutsätter godkännande av riksdagen. Om godkännande inte fås före angiven tidpunkt, som ska preciseras senare, ska Finland deponera en förklaring om att det ställer sig utanför den provisoriska tillämpningen.